

LAKIMIES VASTAA

Olen suunnitellut jääväni vuorotteluvapaalle, mutta kun olen tiedustellut mahdollisuutta työnantajalta, on minun annettu ymmärtää, ettei minulla olisi välttämättä oikeutta enää palata vuorotteluvapaan jälkeen entiseen työpaikkaani. Onko asia näin?

Jääkö vapaalle vai en?

Vuorotteluvapaalle jääminen perustuu työnantajan ja työntekijän väliseen sopimukseen (Vuorottelul 8 §). Työntekijällä ei ole oikeutta jäädä vuorotteluvapaalle, jos työnantaja ei suostu sopimaan asiasta. Vuorottelusopimus, jossa työnantaja samalla sitoutuu palkkaamaan työvoimatoimistossa TE-toimistossa työttömänä työnhakijana olevan henkilön, tehdään kirjallisesti ja se toimitetaan TE-toimistoon ennen vuorotteluvapaan alkamista.

Vuorotteluvapaan käyttäminen rakentuu kuitenkin sille, ettei kysymyksessä ole järjestely, jolla muutettaisiin vuorotteluvapaalle haluavan työntekijän työsuhteen ehtoja. Vuorotteluvapaalaissa on säädetty vuorottelijan oikeudesta palata aikaisempaan työhönsä (12 §). Vuorottelijalla on oikeus vuorotteluvapaan päätyttyä palata ensisijaisesti aikaisempaan työhönsä. Jos tämä ei ole mahdollista, on vuorottelijalle tarjottava aikaisempaa työtä vastaavaa työsopimuksen tai palvelussuhteen mukaista työtä ja jos tämäkään ei ole mahdollista, muuta sopimuksen mukaista työtä. Työsuhteen ehtojen muuttaminen vuorotteluvapaan johdosta ei ole mahdollista eikä se saa olla edellytyksenä sille, että työntekijä voi jäädä vuorotteluvapaalle.

Oikeus palata aikaisempaan työhön on ns. pakottavaa oikeutta. Mikäli työnantaja vuorottelusopimusta tehdessä asettaa ehtoja palaamiselle, ei kysymys enää ole vuorottelusopimuksesta, vaan työsuhteen ehtojen muuttamisesta. Siten jos työnantaja asettaa ehtoja vuorotteluvapaalle jäämisellä, tarkastellaan muutoksia työsuhteen olennaisiin ehtoihin sen kautta, että työnantajalla tulee olla muutokselle irtisanomisperuste tai että työntekijä itse suostuu sopimaan muutoksesta. Työnjohto-oikeutensa avulla työnantaja voi tehdä muutoksia siinä rajoissa, kuin se on normaalistikin mahdollista eikä vuorotteluvapaan käyttäminen tuo työnjohto-oikeuteen laajennusta.

Monissa yrityksissä suhtaudutaan työntekijöiden vuorotteluvapaan käyttämiseen myönteisesti. Kysyjän tapauksessa keskustelua vuorotteluvapaalle jäämisestä tulee jatkaa siitä, että hän palaa aikaisempaan työsopimuksen mukaiseen työhönsä vuorotteluvapaan päätyttyä.

Vuorotteluvapaan johdosta palvelussuhteen ehtojen muuttaminen tai sen päättäminen ei ole mahdollista. Tämä ei kuitenkaan tarkoita erityistä irtisanomissuojaa, vaan vuorotteluvapaalla oleva voidaan irtisanoa, jos irtisanomiselle on laissa säädetty perusteet, kuten taloudelliset ja tuotannolliset perusteet.